

אשית עצות בנפשי

שיחות זמנינו

ממדינו ראש

הישיבה שליט"א

פרשת ויצא

תשפ"ד

שיעור ליל שישי
תולדות תשפ"ד

חיזוקים קצרים שנאמרו
לאחר שיעור הדף גמרא

מעמד קביעת מזוזה
לבית ההחלמה 'ילד שעשועים'

- פנימי -

יוצא לאור על ידי תלמידי היכל הקודש
בני ברק יצ"ו

להערות והארות: USHISEB@GMAIL.COM

ליל שישי פרשת תולדות תשפ"ד

בבארא פארק

החבר שלו עונה לו שאין לו בנות, אומר לו הלץ: את זה כבר תספר אחרי זה לציבור, וזה באמת כח הליצים, מפיצים שמועות שוא ושקר ועושים ליצנות, ואולי הפשט ברש"י הוא לא עבור הליצים, אלא בעבורינו, יהודי רוצה להתקרב לצדיק, והוא מתחיל לשמוע לשון הרע וליצנות, לכן באה התורה ואומרת, אני רוצה שתדע שהדבר הזה קורה בכל דור לכל צדיק, התורה לא מדברת לליצים, כי לא היה צורך לכתוב כלום לאותו דור, דהספיק בזה שהקב"ה צר קלסתר פניו של יצחק דומה לאברהם, אלא התורה רוצה שאנחנו נתחזק על מה שיעבור עלינו, אברך או בחור רוצה להיות ירא שמים, ויש לו נסיונות קשים ומרים, וסוף סוף התקרב לרבינו וראה את הספרים הקדושים שמחזקים אותו, הספרים שמוציאים אותו מהשואל אל הקב"ה, ואז מתחילים דברי ליצנות, מגיע איזה דוד או סבא או רב בית כנסת, ואומר לו שזה לא כזה פשוט, ומתחילים ליצנות, והאברך נשבר, ואז התורה אומרת לו, שידע שזה לא דבר חדש, כי עשו ליצנות על האבות הקדושים, על אברהם אבינו ועל יצחק אבינו ועל יעקב אבינו, ועל דוד המלך ועל כל הצדיקים.

חז"ל מתארים איזה ליצנות עשו על דוד המלך, צעקו עליו ברחובות, קודם צעקו עליו שהוא לא יהודי בכלל, ואחרי זה צעקו עליו מתי כבר ימות, ושרק בגללו אין בית המקדש,

הליצים בדור של אברהם אבינו

חסדי השם שאנו זוכים להתאסף שוב ולדבר מהעצות המתוקות של רבינו, אברכים ביקשו שנדבר קצת על שבת קודש, נתחיל קצת עם מה שאנו מוצאים בפרשת השבוע ואחרי זה נעבור לענייני שבת, בפרשה אנו מוצאים, אלה תולדות יצחק בן אברהם, אברהם הוליד את יצחק, שואל רש"י הקדוש מה כפל הלשון, הרי כבר כתוב שיצחק בן אברהם, למה יש להגיד שוב שאברהם הוליד את יצחק, ומתרץ רש"י שהליצים היו צועקים מאבימלך נתעברה שרה, הרי כמה שנים שהתה שרה עם אברהם ולא ילדה, ורק אחרי שנתפסה שרה לבית אבימלך ילדה, ולכן צר הקב"ה קלסתר פניו של יצחק דומה לאברהם, ואז כולם הודו שאברהם הוליד את יצחק, ודברים אלו קשים מאוד להבנה, למי כתבה התורה הקדושה את הלשון 'אברהם הוליד את יצחק', וכי לליצים, והלא הליצים לא ראו מה כתוב בתורה, שניתנה המון שנים לאחמ"כ, ובכלל הליצים לא איכפת להם מה כתוב בתורה, ולא איכפת להם מה האמת, זורקים משפט חצי שקר ועושים ליצנות.

ליצנות על הצדיקים בכל דור ודור

אומרים שמישהו אמר לחבירו אם לא תתן לי כסף אני יוציא שמועה רעה על הבת שלך,

לאכול לפני התפילה כפי שכתוב בשו"ע, אבל מי יכול לצום בדור הזה, ואם מישהו יבוא עם עצות ללמוד לילות שלמים, שוב זו עצה שלא מתאימה לכל אחד, יש אנשים שמסוגלים ויש אנשים שלא, אבל העצות של רבינו מתאימים לכל אחד ואחד.

העצה של תפילה והתבודדות

העצה של תפילה והתבודדות יכול כל אחד לעשות, מי שבן אדם שבטבעו מדבר הרבה עם אחרים, אז זה ממש טוב, שיוכל לדבר עם הרבש"ע, ומי שלא יכול לדבר עם אנשים ומתבייש מהם, יש לו הזדמנות לדבר ולהשיח את לבו להשי"ת. מוהרא"ש היה אומר שבדחנים יש להם חכמה אחת, שיכולים לצחוק על נשים, יום אחד תקום אחת הנשים ותצחק על הגברים, ואחד הדברים שצוחקים עליהן, זה שהן מדברות הרבה, מוהרא"ש היה אומר זה הדבר הכי יפה שיש אצל רבינו, שאפשר לדבר הרבה, כשהגמרא אומרת שירדו עשרה קבין שיחה לעולם, ותשעה נטלו נשים, הכוונה הוא שהנשים התברכו, שיכולות לדבר עם הקב"ה ולהתבודד תשעה קבין, ואנחנו יכולים להתבודד רק קב אחד, ולכן מי שיוודע לדבר הרבה זה כולו ריוח, ואם הוא בן אדם שלא יודע לדבר, הרי אין לו עם מי לדבר, ואם כן האופציה היחידה שיש לו לדבר, זה עם הקב"ה, כי עם אחרים הוא מתבייש לדבר, היום יש כל מיני קורסים איך לתת לאנשים אומץ להתערב בשיחה בין אנשים, הרי מה יקרה אם לא ידברו בשיחה, מי שביישן ולא מדבר או שסתם לא מדבר בשיחה זה דבר מבורך, אבל אצל הקב"ה אין מה להתבייש, תמיד אפשר לדבר איתו.

העצה של דרך הלימוד

אותו דבר זה עם דרך הלימוד, אני מדבר על זה שוב ושוב, כי אני תמיד מתרגש מזה מחדש, כאילו שקיבלתי את המתנה היום, כמו בן אדם שקיבל רכב חדש, ואני לא מגיע מהרחוב וממקום שלא למדו, אני מגיע מהכולל, ואם אתם

ובגלל כל הליצים האלו התורה מדגישה לנו, שאברהם הוליד את יצחק, חלישות הדעת לא התחילה בדור זה, אלא כל הצדיקים בכל הדורות הקודמים עברו את זה, התורה אומרת והביטו אחרי משה, משה רבינו יצא מאהלו, והאנשים אמרו תסתכלו על רגליו, כל זה מהכסף שלנו, מדובר במנהיג ישראל שעשה להם אותות ומופתים, אבל לליצים היה מה להגיד, עם ליצים לא מתווכחים ולא מדברים איתם, כפי ששלמה המלך אומר המון פעמים, אל תען כסיל כאיוולתו, אבל התורה מדברת אלינו, שנדע מזה שיש ליצים, כשיהודי רוצה להתקרב להקב"ה על ידי הצדיקים יוכל להתקרב.

העצות של רבינו

היצר הרע משקיע כל כך הרבה כוחות נגד התקרבות לרבינו, כי לרבינו יש שפה לכל אחד, העצה של רבינו של תפילה והתבודדות, והעצה של דרך הלימוד, ושאר העצות, אין יהודי באשר הוא שהעצות של רבינו לא יסייעו לו, יש הרבה עצות בעבודת השם, אבל כל שאר העצות שמתאים לבחור אחד לא מתאים לבחור אחר, אם משגיח נעמד לדבר בישיבה, וחושב איזה עצה הוא יכול לתת לבחורים, מה שרק יתן, יהיה עצה שלא יתאים לכולם, אם יגיד שצריך ללמוד רציפות, שזה עצה טובה ללמוד חמש או עשר שעות רצופות, אבל ציבור מאוד גדול נופל מזה, כי לא כולם מסוגלים לשבת כל כך הרבה שעות על כסא, ואם יבוא מישהו ויגיד עצה אחרת, שצריך לצום כדי להיות ירא שמים, הרי שוב זו עצה שלא מתאימה להמון אנשים, אנחנו כל כך חלשים, אנחנו לא יכולים לקיים את זה, יש שיחה מרבינו: מעולם לא שתה אפילו מים קודם התפילה, הלוואי שנוכל לקיים את זה, מי שמצליח אשריו ואשרי חלקו, מי שהולך להתפלל מיד אחרי שקם עוד מסוגל לעשות את זה, מי שמרגיל את עצמו ללכת מיד להתפלל, ואחרי זה שותה ואוכל אשריו, אבל אם עוד הולכים לישיבה וללמוד, מרגישים שחייבים כוס קפה, צריך לזכור שח"ו אסור

וכשיהודי מתחיל להסתכל על עצמו בצורה טובה הוא יכול להתחזק ולחזור, חז"ל אומרים אפילו פושעי ישראל מלאים מצוות כרימון, והרי לרימון יש תרי"ג גרעינים, אני לא יודע אם מישהו ספר את זה ומצא ככה, צריך באמת לעשות את זה בבתי ספר, במקום ללמוד את כל השטויות, שיספרו את גרעיני הרימון לראות שחז"ל איך ידעו הכל, אבל צריך להבין, לפושעי ישראל אין כל כך הרבה מצוות, כשחז"ל אומרים פושעי ישראל הכוונה הוא לא מישהו שמניח ג'ל בפיאות, אולי בישיבה יזרקו אותו על זה, אבל אצל חז"ל פושעי ישראל הכוונה למישהו שלא מניח תפילין [בחב"ד קיבלו את השיטה שיהודי שהניח פעם אחת תפילין בחייו הוא כבר יצא מכלל קרקפתא דלא מנח תפילין, שחז"ל תיארו באופן נורא על הגיהנום שיש למי שנקרא קרקפתא דלא מנח, אנחנו אבל יודעים שחייבים להניח תפילין כל יום], והרי ליהודי כזה אין כל כך הרבה מצוות, אבל יש מצוות ששקולים נגד כל התורה כולה, למשל שבת קודש, מי ששומר שבת, לא נוגע בטלפון ולא מעשן, ולא מדליק אור ולא מכבה, ושומר שבת כפשוטו, עוד לפני ללכת לבית כנסת להתפלל, לפני לעשות סעודות, אפילו אם הוא ישן כל השבת, עצם שמירת שבת שקולה כנגד כל התורה כולה, ויש לו מצוות כרימון.

נקודה טובה – ציצית

יהודי חושב לעצמו הרי אני לובש ציצית, אני מי שאני, אני מדבר מה שאני מדבר ל"ע ורואה מה שאני רואה, אבל יש לי ציצית, וגם על זה אומרים חז"ל שציצית שקולה נגד כל התורה כולה, ולכן במקום שהאדם יעשה חשבון מה אין לו, מלמד אותו רבינו לעשות חשבון מה שיש לו, וזה יגרום לו לרצות לעשות עוד ועוד.

שנים שאני לא עושה את זה – טענה שקרית

לפעמים מישהו חושב לעצמו, הרי את הדבר הזה אני כבר לא עושה המון שנים, וכי איזה טענה הוא זה? מה קשור כמה זמן לא עושים

רוצים אני יכול להדפיס לכם את כל התעודות שקיבלתי כשנבחנתי על כל המקצועות, אפשר לדבר עם עורכי הגיליון שיכניסו את זה, ברוך השם שלמדתי גם לפני שהתקרבתי, אבל דרך הלימוד נותן חיי תורה באמת, מתחילים ללמוד באמת, כי לפני זה לומדים רק בימים שיש כולל, ורק כשהחברותא מגיע, ורק ביום שלא עסוקים, אבל רבינו נתן לנו מתנה, ללמוד כל יום, בכל מצב, סיימתי היום לעבור על הפרשה, ומשניות, ומדרש, וספרי רבינו, ואם לא הייתי עסוק בישיבה הייתי יכול ללמוד יותר, וכל זה מתנה מרבינו, שכל אחד ואחד יכול לקיים את זה, אין מישהו שלא יכול לעשות את זה.

העצה של נקודות טובות

גם שאר העצות של רבינו מיועדים לכל אחד, כגון נקודות טובות, רבינו אומר תחפש בעצמך איזה נקודה טובה, מה יש לך משהו טוב, כל אחד אוהב לחפש בעצמו מה הוא עוד לא עשה ומה עוד חסר לו, רבינו אומר שיש לעשות חשבון הפוך, תעשה פעם חשבון מה יש לך כן, איזה דברים טובים יש לך, בן אדם לוקח דף נייר ועושה חשבון הוצאות והכנסות, בדרך כלל אצל אברך ממוצע, החשבון לא מתאים בסוף, ויש לו יותר הוצאות מהכנסות, ככה זה בעולם, האברך עושה את החשבון שוב ושוב, ורואה שזה לא כמו שצריך, והאמת שלא צריך לעשות את החשבונות האלו, צריך לעבוד ולהביא פרנסה ולשלם, אבל יש חשבונות שצריך לעשות, תעשה חשבון כמה דברים טובים יש לך, והרי כמה שיהודי רק נפל יש לו נקודות טובות להתחזק, הוא אומר לעצמו הרי בסוף אני יהודי, ואני מהול, אני באמת צריך לעשות תשובה, אבל אני מהול, וחז"ל אומרים שמי שמהול אברהם אבינו לא נותן לו להיכנס לפתחו של גיהנום.

נקודה טובה – שמירת שבת

וככה היהודי עושה חשבון לעצמו עוד ועוד, הרי סוף סוף היה מלא שבתות ששמרתי כראוי,

לא קשור למספר הימים, ואם ח"ו נפל, עושים תשובה, והולכים למקוה ואומרים ' מזמורי תהלים, ואם אפשר לנסוע לפחות פעם בחיים לאומן, עושים את זה, כל התוכנית של ימים זה נורא ואיום, כי הבחור אומר עכשיו אני לא בתוכנית של הימים, וכרגע אני לא שומר על עצמי, ח"ו להגיד ככה, יהודי צריך לשמור על עצמו תמיד, זה דרך של היצר, כדי להכניס את האדם לתוכנית הזאת, ואחרי זה כשיפול, הוא יגיד לעצמו אני לא שייך לזה, אני לא בימים של קדושה עכשיו.

העצה של התחדשות

ויש עוד דבר שרבינו נותן עצה לכל יהודי באשר הוא, ההתחדשות, יהודי יכול תמיד לחדש את עצמו, לא משנה מה היה איתו, יהודי לא שייך לשום תוכנית, הוא יכול בכל רגע נתון להתחיל להיות יהודי ירא שמים, רבינו אומר שכשיהודי מדבר עם הרבש"ע הוא צריך להגיד את זה: רבנו של עולם אני מתחיל מעכשיו להיות יהודי כשר, מרגע זה אני אהיה ירא שמים.

הליצים על העצות

העצות האלו יכולים להציל את כל הנוער בכל הישיבות, ועל זה מגיעים הליצים ואומרים: ברסלב, אולי יש אנשים שזה מתאים להם, אבל לא לכל אחד, וזה לא כזה פשוט וכו', ועל זה מגיעה התורה ואומרת אברהם הוליד את יצחק, לזכור שליצנות היה על כל הצדיקים, ולא התחיל כאן אצל רבינו, ולא התחיל נגד מוהרא"ש ונגד היכל הקודש, אלא היה אף על אברהם אבינו, וכל אחד צריך שיהיה לו שכל להיזהר מהליצים.

המריבות על צדיק לגרש סט"א

כשר' נתן נכנס לרבינו מיד בתחילת התקרבותו, רבינו תפס לו את ידו ואמר לו, שכשהרה"ק ר' מעכיל מזלאטשוב זי"ע הגיע

את זה, תחזור מעכשיו לעשות את זה, הגיע אלי לאחרונה אבא של בחור ומתלונן שהבן שלו יושן כל השבת, והאבא שואל איך אני יכול לחתן את הבן שלי, האם מותר לו לחתן אותו, אמרתי לו קודם כל אצלך זה נשמע נורא ומפחיד כי פעם ראשונה שאתה שומע שמישהו יושן ולא מתפלל בזמן, אבל אני עוד שמעתי דברים מחרידים מזה, ובעז"ה אחרי החתונה הוא יהיה בן אדם, גם אם זה לא יהיה מיד בהתחלה, אבל בסוף כשיהיה לו תינוק הוא יצטרך לקום לילד, הוא יעדיף כנראה ללכת לבית כנסת מאשר לעזור עם התינוק, ועל זה נאמר ברא מזכה אבא, ואחרי זה דיברתי עם הבחור, ואמרתי לו עזוב עכשיו שבת ותפילות, תעשה גמילות חסד לאבא שלך ותקום מוקדם, אומר לי הבחור, וכי בשבת זו אתחיל לקום מוקדם? הרי כבר חמש שנים אני יושן טוב בשבת, זה דמיון של אנשים שמשהו שלא עושים שנים אז כבר לא עושים בכלל, למשל יהודי שכבר ל"ע התרגל לא להתפלל מנחה המון שנים, והוא בדיוק הגיע לאיזה משרד, ועובדים שם יראי השם, ונעמדו שם להתפלל מנחה, אבל הוא נשאר לצפות בטלפון שלו, זה לא לקנטר ח"ו, אלא בראש שלו הוא יודע אני כבר לא מתפלל מנחה, יש לו את הדברים שלו שהוא עושה, הוא מקפיד להניח תפילין בכל בוקר וכו', אבל הוא מרגיש שמנחה לא קשור אליו בכלל, הוא לא מבין מה נכנס כאן שמו"ע של מנחה באמצע יום העבודה, הרי כך וכך שנים שאני לא מתפלל מנחה, וזה שטות, מה זה קשור למה שהיה קודם לכן.

שיטות חדשות שלא מצד הקדושה

יש היום מושג חדש כל מיני שיטות שעושים היום עם הנוער, שסופרים כך וכך יום שהם שמורים בקדושה, כל השיטה הזאת לא מגיעה מצד הקדושה, מה רוצים מהנוער, מחריבים אותם, כי מה זה קשור לימים, כי הבחור אומר לעצמו הרי ארבעים יום הצלחתי לשמור, ואם נפלתי אני מתייאש, בחור צריך לדעת שהוא חייב לשמור על קדושת הברית כל ימיו, וזה

לתאר, זה נדפס שוב ושוב, אנחנו יושבים כאן ומדברים, ובינתיים עומדים מפיצים ומחלקים ספרים וגליונות לאנשים, בכל מיני מקומות ומסעדות, אולי יצליחו להציל איזה יהודי, שהוא יסתכל בספר ויאירו לו את חייו, ועל זה מגיעים אנשים ועושים ליצנות.

כיבוד אב

אנחנו רואים בפרשתנו את גדלותו של הכיבוד אב ואם, שהיה לעשו, אנחנו רואים בחז"ל שרק בגלל מצוה זו שעשו עשה אנחנו סובלים עכשיו בגלות כל כך הרבה שנים, ומזה רואים את גדולת המצוה, אני גם הגעתי לתת את השיעור כאן בבארא פארק, רק בגלל מצות כיבוד אב ואם, ההורים שלי מכינים שבע ברכות כאן בעיר לשמחה, תמחלו לי כולם שאחרי השיעור לא אשאר קצת לשוחח איתכם.

הקול קול יעקב – שפה של אמונה

אנחנו רואים שיצחק אבינו אומר לעשו שרוצה לתת לו את הברכות, ורבקה שהגיעה מבית של ערמומים, היא ידעה טוב שעשו הרשע עם הבגדי רבנות שלו והפעלץ זה הכל שקר וזיוף, ולכן היא ביקשה מיעקב שילך לקחת את הברכות, יעקב אומר אנוכי איש חלק והיא אומרת לו שילבישו לו את בגדי עשו, ויצחק אבינו מצד אחד רואה שידידי עשו שעירות, ומצד שני יש לו שפה נקיה כמו יעקב אבינו, והתורה מסיימת הקול קול יעקב והידיים ידי עשו ויברכהו, התורה מדברת אלי, מה אני יכול ללמוד מכאן, שאע"ג שהידיים ידי עשו, אני מי שאני, אבל כל עוד שהקול קול יעקב, כל עוד שמדברים מהקב"ה, ויברכהו, זכאים לברכה, וכפי שרש"י אומר אין דרך עשו להיות שם שמים שגור בפיו, עשו לא מדבר מהקב"ה.

סימן ליראת שמים – בעזרת השם

זה הסימן הראשון שאפשר לדעת אם יהודי יש לו יראת שמים, בכל נושא שהיא, ולא משנה

לבעל שם טוב הקדוש זי"ע הוא חשב לעצמו אולי הבעש"ט עם הארץ, על אף כל המופתים שהוא עושה, והבעש"ט תפס את מחשבתו ואמר לו: מעכיל האם אתה עם הארץ? וככה הבין ר' מעכיל מי זה הבעשטה"ק, ור' נתן שהיה תלמיד חכם עצום, וראה שרבינו תפס את מחשבתו שגם אצלו קוננה בלב מחשבה קטנה כזאת שאולי רבינו לא יודע ללמוד, כי ר' נתן היה גאון עצום ותלמיד חכם מופלג, יש כאלו שאומרים שאחזו מרבינו אבל לא אחזו מר' נתן, מה הם יודעים בכלל מי היה ר' נתן.

כשר' נתן הגיע לראש השנה הראשון לרבינו, ר' נתן היה אז בן עשרים, ורבינו היה בגיל עשרים ושמונה, ומאוד הפריע לו למה אנשים מדברים נגד רבינו, זה מאוד הציק לו, וכשהגיע לרבינו, רבינו מיד קרא את מחשבותיו, ותראו מה שרבינו ענה לו, זה נמצא בספר ליקוטי מוהר"ן חלק א' בסימן ה', אתם יכולים לעיין בפנים, זה לא תורה קשה, אני מנסה לכתוב קצת ביאור על ליקוטי מוהר"ן באידיש, אני רק מחפש זמן, מי שיכול להלוות לי קצת זמן, אשמח מאוד, כדי שכולם יתחברו לדברי רבינו, אפילו ילדים יוכלו ללמוד, ר' נתן אמר שהוא לא הבין את מה שרבינו אמר אז בראש השנה, ופתאום הוא שמע כמה מילים והרגיש שרבינו מתכוין עליו, וככה כותב רבינו בסימן ה': תאמין כי כל מצותא ומריבה שיש בין הצדיקים השלמים אין זה כי אם לגרש את סטרין אחרין, רבינו מדבר כאן על צדיקים ויראי השם, שכל מה ששומעים כשהם מדברים נגד צדיקים, זה רק כדי לגרש את מי שלא טיהר את עצמו ולא זכאי להגיע לצדיק, ודברים אלו הרגיעו את ר' נתן, כי הוא הבין שכל מה שמדברים על רבינו זה רק בשבילו, כדי לנסות לגרש אותו מהקדושה.

כשת"ח מדפיס ספר, בדרך כלל מדפיסים הכי הרבה חמש אלף חתיכות, ארבע אלף נשאר במחסן שלו, ואלף הוא מחלק למפיץ שיביא לחנויות ונשאר תקוע שם, ואחרי זה דוחפים בבר מצוה מה שאפשר, מוהרא"ש הדפיס מליוני ספרים בכל השפות, זיכוי הרבים שאין

את כולם, מדברים נגד כל המתמודדים נגדם, ואחרי זה מהדירים רק את עצמם, אין אף אחד בעולם חוץ מהם, זה דבר בריא שבן אדם מאמין בעצמו, אבל זה יותר מדי, אבל צריך להודות שהוא עושה דבר עצום שהוא מדבר כל דרשה מילה מהקב"ה, הוא מסיים כל נאום שלו, שהאלוקים יברך את אמריקה, מוהרא"ש היה אומר שזה סוד ההצלחה של אמריקה, שעל הכספים הנציחו את הקב"ה, בכל המדינות יש מינות וכפירה על הכסף, ואמריקה היא המדינה היחידה שכתבה על הכסף 'אנו מאמינים בהקב"ה', ולכן המטבע של הדולר עובר לסוחר, שם השם מביא ברכה, ויברכהו.

איך האדם לבוש, אפשר לראות אחרי כמה דקות שהוא לא הזכיר את שם שמים, שאין לו יראת שמים, לא אומר בעזרת השם, לא אומר ברוך השם, ואז זה סכנה לעבוד איתו, כי בכל עיסקה חייבים להזכיר שם שמים, ומוהרא"ש לימד אותנו שגם עם גוי צריך לדבר ככה, להגיד לו שד' יברך אותנו, להכניס את הקב"ה לתמונה, ואז 'ויברכהו', גם אם יש כאן כל הטומאה של עשו, הרי קליפת עשו היו השערות, הוא נולד עם זה, ואפילו יהודי נפל לאן שנפל ויש לו כבר שערות וקליפת עשו, כל עוד שהקול קול יעקב, הוא מדבר מהקב"ה, הוא זכאי לברכה, ואת הדברים האלו יש לחנך מגיל צעיר.

לא לכעוס בסעודת שבת

אף אחד לא יכול לדעת מה יהיה איתו בדקה הקרובה, אסור להגיד אני יעשה אני יצליח, לי יש הרבה כסף, אני מסודר, לי יש ילדים טובים, ברגע אחד הקב"ה יכול להראות לו באיזה טעות הוא חי, יהודי חושב אני יודע איך לנהל שולחן שבת, ופתאום ילד אחד שפך משהו, והוא צעק עליו, ואשתו אומרת שצעק יותר מדי, ובני הזוג כבר לא מדברים, אם היה לו שכל, הוא היה הולך לפינה לפני הסעודה והיה אומר: רבש"ע תעזור לי שיהיה שולחן שבת יפה, שלא אתעצבן, ר' נתן הגיע פעם לרבינו וראה שיוצא משם עשן, וחשב שמהו קרה, הוא נכנס ורואה שרבינו שוכב ומחייך, וראה שבמטבח נשרף הפשטידה ויש אש, והיה שם המשמש - איזה בחור נשוי בן 13, מוהרא"ש היה אומר יונגערמן זה יונגל מאן - ור' נתן רואה שהמשמש יושן, אז הוא מעיר אותו, הרי רבינו שילם למשמש הזה, ולא נתן אף פעם שישמשו אותו בחינם, ור' נתן שאל בעדינות למה רבינו לא העיר אותו, ענה לו רבינו: הרי כשרוצים להעיר מישהו, קודם קוראים לו בשמו, וכשהוא לא מתעורר צועקים חזק את שמו, וכשהוא לא מתעורר, נוהגים לכעוס, ואני לא רציתי לכעוס, לכן לא התחלתי בכלל להעיר אותו, אני לא אומר שננהג ככה, ובטח לא כשיש אש, שלא נשכב במיטה ונשמח כשהבית בוער, אבל רבינו לא רצה לכעוס,

אמונה זה לא מקצוע

יהודי שואל ממתי מתחיל הגיל לחנך את הילדים לאמונה, התשובה היא שחינוך הוא לא באותם רגעים שהוא אומר לילד שלו מה לעשות באמונה, אלא אמונה הוא משהו שהאבא בעצמו צריך לחיות עם אמונה, וככה הוא מעביר את זה לילדיו, מלמד שאל כמה זמן להקדיש לילדים בנושא אמונה, התשובה היא שאמונה הוא לא איזה מקצוע, אולי כתיבה היא מקצוע, ולימוד טעמים, ולימוד חשבון, ושעון, אבל אמונה זה הנשימה של הבן אדם, כל דבר ששואלים אותו הוא עונה בעזרת השם, כשהילד בחדר שואל את המלמד האם מחר יהיה כך וכך, הוא לא יענה כן, אלא יענה בעזרת השם, ואם הילד מתווכח עם המלמד שיענה כבר כן או לא, המלמד צריך לענות שוב בעזרת השם, ואוי להם לאותם אנשים שאומרים: סמוך עלי, מחר יהיה כך וכך... בסוף הוא רואה שאין כלום מחר, פתאום הבנק סגר לו הכל.

הנאומים במירוץ לנשיאות מלאים בכפירה

אתם אוהבים קצת חדשות, עכשיו יש את המירוץ לנשיאות, וכל כך מגעיל לשמוע אותם, הם כל כך מדברים מעצמם בצורה קיצונית, תלמיד חכם צריך שמינית שבמינית, אבל כשהם מתחילים לנאום, הם קודם כל קוטלים

עם זה, וכשיהודי מתאפק ולא רוצה ללכת למקומות מפוקפקים, יש להקב"ה מזה תענוג גדול, צריך מאוד להיזהר מללכת למקומות שאפשר לאבד שם את כל הבית, ואפילו בין בני משפחה, הורים זה משהו אחר, לאבא ואמא ולחמיו וחמותו חייבים ללכת ולכבד אותם בזהירות מופלגת, אבל שאר בני משפחה צריך מאוד להיזהר, לא לאבד ברגע את שני העולמות, וכשיהודי מצד אחד רוצה רק להיות טוב ולא ללכת למקומות כאלו, ואחרי זה עולים אליו מחשבות הפוכות, בין כה אני לא מצליח ביראת שמים, כמה שאני מנסה אני כבר לא יהיה יהודי כשר, ואני כבר בין כה נפלתי מה שנפלתי, ואני בין כה יעבור יסורים וחיבוט הקבר, ואני עוזב את הכל, ואחרי כמה דקות הוא חושב לעצמו אני רוצה להיות ירא שמים, לא התפללתי היום שחרית ולא מנחה, אבל אני הולך עכשיו להתפלל מעריב, אני הולך לקרוא קר"ש, הרי זה מציל אותו לגמרי.

תקראו קריאת שמע

זה נכון שאנחנו פוסקים כבית הלל שאפשר לקרוא קר"ש 'ובלכתך בדרך' בכל אופן שהוא, אבל בשו"ע נפסק, שאסור להגיד שמע ישראל בהליכה ובשכיבה, זה צריך להיות בדרך ארץ, וכל זה בקר"ש שקוראים פעמיים ביום, אבל בקר"ש שעל המיטה מותר לקרוא בשכיבה, מי שקורא בצורה רצינית בסלון, אשריו ואשרי חלקו, כמובן שלכתחילה חייב להיות ככה, אבל מי שקורא בשכיבה על מיטתו גם יצא, המג"א מביא את דברי הירושלמי שראו את אחד האמוראים שאמר שמע ישראל שוב ושוב על מיטתו עד שנרדם, ויהודי שכבר שוכב במיטה שלו, למה שלא יקרא קר"ש, זה לוקח דקה, ולמה שיהודי לא יקרא קר"ש בלילה ויחסל את כל המזיקים של כל היום, ומי שמוסיף עוד קצת וידוי בקר"ש, זה לוקח לו עוד דקה, ר' נתן אומר שיהודי שלא הולך לישון קודם קר"ש, מוחלים לו על כל עוונותיו, אבל היהודי כל כך מיואש ממצבו ולא קורא קר"ש, לפחות תתפלל על זה, רבנו של עולם תעזור לי לקרוא קר"ש.

ואעפ"כ אמר רבינו שכשמגיע שבת ויו"ט הוא מוסר את עצמו להקב"ה, אפילו שרבינו אמר את זה על כל יום, בכל זאת כשמגיע שבת הוא מוסר את עצמו לגמרי.

ולא הכירו [מאניה דיפרסיה] אבל הקול קול יעקב – ויברכהו

שבת הוא הזמן היחיד שיושבים עם הילדים, אני לא יודע מי עוד יושב בבית עם ילדיו, אנשים מחפשים לאן ללכת, כל שבוע יש להם שמחה אחרת, ומחפשים כל הזמן איזה שבתון לאן ללכת, אבל מי שזוכה לשבת עם ילדיו בשבת, אולי לפחות פעם בשנה... צריך לדעת שבסעודת שבת הוא צריך לשבת עם ילדיו ברוגע, אני מאוד מקפיד על כך, ואפילו כשאני נוסע לאומן הרי הילדים איתי, אולי פעם בשנה כשאני נוסע ל"ג בעומר למירון אני משאיר אותם בבית, אבל כל השנה יושבים איתם, וזה חייב להגיע עם תפילה, רק כשזוכרים מהקב"ה מתקיים 'ויברכהו', כשיש הקול קול יעקב, גם אם זה מצב של 'ולא הכירו', בן אדם מבולבל אי אפשר להכיר מי הוא, האם הוא יעקב האם הוא עשו, כל יום הוא מחליף דעה, היום מאבחנים את זה כ'בי פולר' [מאניה דיפרסיה], הרבה אנשים חושבים שיש להם תסמונת זו, כי יום אחד הם רוצים להתפלל ויום אחד לא רוצים, זה לא קשור כלל לתסמונת, זה סך הכל מלחמת היצר, ככה זה עובד, יום אחד רוצים להיות ירא שמים ועוזבים את כל הטכנולוגיה, ויום אחד להיפך, וכל עוד שהקול קול יעקב, הוא יקבל ברכה.

תענוג של הקב"ה – מלחמת היצר

רבינו אומר שלהקב"ה יש תענוג ממלחמת היצר, בליקוטי מוהר"ן סי' רל"ג, אומר רבינו: כשמתגברים על האדם מחשבות רעות והרהורים, והוא מתחזק ומתגבר עליהם ומנצח אותם, יש להקדוש ברוך תענוג גדול מזה, והוא יקר מאוד בעיני השם יתברך, כמשל שיש אצל המלכים שהם מניחים כמה חיות שינצחו זה

הוא הניח עץ מחוץ לביתו ובישל לאנשים אוכל טוב, עשה להם 'על האש' בחצר, והשענו תחת העץ, ושוחח איתם, ותוך כדי השחיל להם שיש הקב"ה בעולם.

כשאבא אומר לילד שלו בכל הסעודה, תסגור את החליפה תסגור את החליפה וכו', הרי הוא לוקח מהבן שלו את כל הטעם מהסעודה, אין לילדים שלו סבלנות, והאמת הוא שלאבא עצמו אין טעם מסעודת שבת ואין לו סבלנות לזה, ולכן הילדים מרגישים את זה, והעצה לזה הוא לבקש על זה מהקב"ה שיהיה לו טעם בסעודת שבת.

שלום בית או צרה בבית

בן אדם שצופה כל היום בטלפון בכל מיני שטויות גם אם זה לא עבירות, הוא גורם שהבית שלו יהיה מספר שנים, ואז זה צרות צרורות, צריך לדעת שבשלום בית יש כלל, או שאוהבים אחד את השני, ואם חס ושלום אין אהבה ביניהם, יש צרות צרורות, זה כמו קוץ, מי שלא מעריך את אשתו במקום של מספר אחד, היא פשוט הולכת לו על העצבים, אם הוא מעריך אותה הוא מסוגל לשמוע הכל, ולקחת אותה לכל מקום, ואם ח"ו אין הנקודה הזאת של הערכה, היא פשוט מעצבנת אותו, יהודי ששומר על עיניו, מגיע הביתה הוא מעריך את אשתו ואומר לה מילה טובה.

מי שמציית אוהב לשמוע שוב ושוב

דבר פלא, שמי שעושה משהו כמו שצריך, הוא יכול לשמוע על זה חיזוק עשרות פעמים, אבל כשמישהו לא מקיים את זה, הוא לא מסוגל לשמוע כשמדברים על זה, יהודי שואל כאן מישהו, אני לא מבין אותך, אתה יושב בשיעורים, והראש ישיבה אומר לך אותם חמש דברים כל הזמן שוב ושוב, האם אתה לא מתפוצץ מזה, אומרים כל הזמן: תגיד משניות, תעבור על הפרשה, תדבר יפה לאשתך, תדבר להקב"ה, ותתחיל מחדש, והאמת היא שמי

יהודי עצר אותי ושאל למה אני מדבר מקר"ש שעל המיטה, אני סתם מדבר דברים מיותרים, שאלתי אותו האם הוא קרא אתמול קר"ש, הוא ממש כעס, מה השאלה בכלל, אמרתי לו בבקשה אני לא מתכוין כלום נגדך, אל תכעס, תעשה לי טובה ותנסה להיזכר טוב, מתי בדיוק קראת אתמול קר"ש שעל המיטה, הוא מתחיל לחשוב ואומר, האמת שאתמול שכחתי אבל כולם קוראים קר"ש תמיד, ואחרי כמה דקות עשה חשבון שמכיתה ח' בתלמוד תורה הוא לא קרא קר"ש, אנשים חושבים שהם קוראים קר"ש שעל המיטה.

חינוך והשפעה רק מתוך אהבה

תכניסו לילדים אהבה לקר"ש, ואהבה לנטילת ידיים, ואהבה לסעודת שבת, חייב שיהיה מעניין לילדים, אבא שלי הוא תלמיד חכם עצום, הוא לא סתם איזה מנהיג קהילה, הוא יושב ולומד יום ולילה, וכתב ספרים עמוקים, זה לא ספרים שאני כותב, דברי תורה יפים, אלא דברים עמוקים בש"ס ובהלכה, אבל כשהגיע שבת הוא שחק איתנו הרבה, וזחל על הרצפה וכל מיני דברים, אני אפילו לא יודע אם אתם מסוגלים לעשות את זה, אנחנו חיכינו כל השבוע לשבת, דיברתי השבוע עם הבחורים, יצאתי איתם לשחק קצת, אמרתי להם אני יגיד לכם את האמת, אין לי כח לצאת לפארק ולשחק, אבל אני יודע שרק ככה זה יעבוד, אם אני ישב כל היום בבית מדרש ואגיד להם לדבר אל הקב"ה הם לא ישמעו את זה, אבל אני יוצא איתם לפארק ומשחק איתם כדור, ואחרי זה אומר להם בדרך חזרה לדבר אל הקב"ה אז הוא יקשיב לי, אמרתי לבחורים שנח בנה את התיבה, ונתן דרשות מאה ועשרים שנה, ולא הצליח לשנות אפילו בן אדם אחד, לא הצליח להביא אף אחד לתיבה, רכוננו של עולם בן אדם צועק מאה ועשרים שנה דברי מוסר, שמגיע חורבן ואף אחד לא מקשיב לו, ויבוא נח הוא ואשתו ובניו אל התיבה, אין אפילו מקורב אחד, ואילו אברהם אבינו קירב גרים, רבינו אמר שאברהם אבינו קירב עשרות אלפים להקב"ה, וכל זה כי

בית כנסת יפה כאן בבארא פארק, אני כל שבוע שואל את הבחורים מה דיברו כאן בשבת, אל תדאגו, ברוב הפעמים הם לא זוכרים כלום, אולי אומרים להם לא לספר... ואם תאהבו אחד את השני, יהיה כאן דברים יפים.

התנגדות ליראי השם יש תמיד

אסיים עם מה שמוהרא"ש אמר בשם הרה"ק מסאטמאר זי"ע שאומרים בכל שמו"ע 'וכל הקמים והחושבים עלי לרעה מהרה הפר עצתם וקלקל מחשבתם' ויש להבין למה מבקשים תפילה כזו, שמי שקם לחשוב לרעה יפר עצתו, הרי הרבה יותר מתאים לבקש, שלא יקומו עלי ולא יחשבו עלי לרעה, ותירץ שאין דבר כזה, תמיד יהיה אנשים נגד יהודי ירא שמים, ומבקשים שהליצים האלו לא יזיקו ליראי השם, שישאר הקול קול יעקב, גוט שבת גוט שבת.

שעושה את זה רוצה לשמוע את זה שוב ושוב, אברך אומר משניות ורוצה לשמוע שוב ושוב שזה מה שיציל אותו, וזה מה שיזכך אותו וישמור עליו, והמשניות תשמור עליו ממלאכי חבלה, ומחיבוט הקבר ותולעים בקבר, בן אדם שמתאמץ ומדבר יפה לאשתו רק רוצה לשמוע שוב ושוב כמה זה חשוב לילדים שלו שהוא ידבר אליה יפה, ומי שלא מדבר ככה זה מעצבן אותו שמדברים על זה.

לפעמים יש מישהו בעבודה שצועק עליכם: אולי תפסיק לדבר כל הזמן מהרבש"ע, כל היום, הקב"ה הקב"ה, אולי מספיק, למה שלא תענה לו, וכי לא נמאס לך לדבר כל היום מזוהמא ולכלוך, כל היום עסוקים עם דיבור מלכלוך ולצפות לכלוך, הוא יצחק עליך ולא יבין, הוא כל כך נהנה מכל מילה של לכלוך, אנחנו נישאר עם הקול קול יעקב, שוב נזכיר את שמו של הקב"ה ושוב ושוב.

***

דברים שנאמרו אחרי לימוד הדף גמרא

ברוך השם מיר האבן זוכה געוועהן צו לערנען א דף גמרא

• לגבי להחזיק טלפון בישיבה, החלטנו שזה יהא תלוי בהורים שלכם, כל מי שהוריו רוצים שיהיה לו טלפון, יכול להחזיק טלפון, אבל אך ורק בתנאי שההורים יקנו את הטלפון, והם יתנו את זה לבחור, ואסור לבחור לקנות לבד ולא לקחת מחבר, רק ההורים יכולים לקנות טלפון, וכמובן שמדברים מטלפון כשר לכתחילה, והנהלת הישיבה תברר את זה מהיכן יש לבחור את הטלפון, כל הבעיות נובעות מהטלפונים שלא כשרים ירחם השם, ועל זה אין פשרה.

• אם ח"ו מגיע אליכם בחור ורוצה לדבר דברי נבלה, אל תברחו ממנו סתם, אלא תתחילו לצעוק בקולי קולות, תעשו רעש, וכש"כ אם אחד רוצה ח"ו לגעת בכס, תצעקו עם הרבה רעש, אם תהיו יראי שמים יהיה לכם המון הצלחה.

בבא קמא דף ט.

• צדיקים אמרו שאם מתחילים את השבוע עם קצת גמרא, יהיה כל השבוע מלא בברכה, והעיקר שלומדים קצת גמרא, אם מבינים, מבינים, ואם לא מבינים לומדים בלי להביין.

• ר' נתן היה אומר, שהעולם הזה הוא לא, ואי אפשר להשיגו, העולם הבא הוא כן, וכן אפשר להשיגו, תורה הוא דבר שכל אחד יכול

בבא קמא דף ז.

• ראיתם שאפשר ב13 דקות ללמוד דף גמרא, גם אם הצלחתם להביין רק מילה אחת, הכל ריוח, רבינו נתן לנו מתנה דרך הלימוד, חבל לא לנצל את זה.

בבא קמא דף ח.

• לא לוקח הרבה זמן ללמוד דף גמרא, כעת אני בישיבה קטנה בקריה, בישיבה בווייליאמסבורג לבחורים הגדולים אמרתי שאני עושה איתם דיל, שמי שילמד דף גמרא כל יום, יבוא לסיום הש"ס עם ילד, וכאן אני רוצה לעשות איתכם דיל, בחורים צעירים בישיבה קטנה, מי שילמד כל יום את הדף, יגיע לסיום הש"ס כשהוא נשוי, מתחילים מעכשיו ממסכת בבא קמא.

• מישהו שואל אותי אם אני לא מפחד מאכזבות, אני לא מפחד אם הבחור יהיה רציני וילמד כל יום, הבעיה יהיה עם אלו שמתחילים שלמדו פעם כן ופעם לא, עם כל מיני תירוצים, אבל מי שילמד כל יום יראה ישועות גדולות.

• אני כל כך נהנה להיות כאן, זה מקום שאני יכול לברוח לכאן, אני מגיע כאן ויושב בפניה ולומד קצת משניות, גמרא, וליקוטי מוהר"ן, אני מאוד נהנה ממכם, מרגישים שיש כאן יראת שמים.

לקבל חלק בתורה.

- זה נכון שצריך לחיות בבית עם אשה וילדים ומאכלים ובגדים, וכפי רבינו אמר שזה לא תאוות, בן אדם חייב לאכול ולחיות בבית, אבל השמחה והסיפוק בחיים אפשר לקבל רק מהגמרא, רק מי שלומד תורה טוב לו בחיים.

בבא קמא דף י.

- אי אפשר לתאר כמה גדול זה לימוד דף גמרא, ובפרט כעת בזמן מלחמה כשאנשים מלאים בפחד, ומי מדבר על אלו שחיים עם החדשות כל היום, הם פשוט אינם בני אדם, אין להם חיים, יש שני שכנים אחד חי חיים טובים, כי לא שומע חדשות, והשני סובל כי הוא שומע כל הזמן חדשות, ואנשים לא יודעים מה לעשות, יש להם המון פחדים.

- העצה לכל הפחדים הוא התורה הקדושה, מי שלומד תורה לא צריך אקדח, אברך הגיע אלי עכשיו בקריה אם אני עכשיו כבר חושב שמותר לעשות רשיון של אקדח, אמרתי לו שעכשיו אני כבר סובר שאקדח לא יעזור, ואני סובר שכבר מותר ללמוד דף גמרא, כי רק זה מה שיציל את האדם.

- כל יום יוצא סיפורים חדשים על מה שהיה בשמחת תורה, רואים איך שהקב"ה מנהל את העולם שלו, אחד היה צריך להמשיך לחיות ואחד לא, אין לזה הגיון, לא אקדח עזר, ולא מי שאין לו אקדח נהרג, לא מבינים למה שרפו בית שלם, ואילו הבית לידו לא נכנסו בכלל, הכל הוא חשבונות שמים.

- כשרשב"י יצא מהמערה עם בנו ר' אלעזר, הוא ראה איך מישוהו הולך לצוד ציפורים, ושמע ר' שמעון את הבת קול שאומר שהציפור הזה יצליחו לצוד, ואכן הוא מצליח, ואחרי זה הוא שומע בת קול, שאת הציפור הזה לא יצליחו, וכמה שהבן אדם התאמץ לצוד הוא לא הצליח, אמר ר' שמעון לבנו, תראה אפילו ציפור קטן אי אפשר לצוד עד שלא יגידו משמים, לא יעזור לאף אחד רשיון של

אקדח, כל עוד שלא יכריזו משמים שהוא צריך להינצל.

- בפרשה שלנו כתוב הקול קול יעקב והידים ידי עשו, האקדח שלנו הוא הקול קול יעקב, לימוד התורה, זה מה שמציל אותנו, קצת משניות וקצת גמרא.

- אני רוצה להחזיר עטרה ליושנה, תמיד ראו תלמידי היכל הקודש, מסתובבים עם משניות, עם גמרא ועם תהלים, זה היכל הקודש, ולא משנה אם סבא שלך עוד הסתובב אצל מוהרא"ש, אם אין לך שיעורים במשניות אתה לא תלמיד היכל הקודש, שאר הדברים לא שווים כלום, רק למשניות ותהלים יש חשיבות, זה האקדח שלנו, שום אקדח אחר לא יעזור, רק התורה תשמור עלינו.

בבא קמא דף יא.

- יותר קל לבן אדם לצום, או לעשות סיגופים, כדי לתקן את חטאיו, מאשר לקחת גמרא ולקבוע לעצמו שיעור ללמוד כל יום, בן אדם אומר לעצמו וכי דף גמרא יכול להיות תיקון? אני צריך לעשות דברים חזקים וסיגופים קשים, תקחו את התיקון שרבינו כותב וכל הצדיקים מביאים את זה, לימוד התורה, התורה רוחצת את הנשמה, רבינו אמר לר' נתן שאפילו בן אדם שרגיל בעבירות ופוגם בברית, על ידי לימוד התורה הוא יהיה צדיק גדול.

- אם אתם רוצים תיקון ורוצים להיות צדיקים, תעשו לעצמכם שיעורי תורה, דבר ראשון קצת חומש בכל יום, אחרי זה קצת משניות, אחרי זה קצת גמרא, ואחרי זה קצת תהלים, זה יזכך אתכם מכל דבר רע, אנשים מחפשים עבודות קשות ולא יודעים שהתורה תביא להם תיקון.

- הלוואי ואוכל לפעול את זה אצלכם, שתלמדו תורה, גם אם אתם לא מבינים, רק בגלל זה פתחתי את הישיבה, שיהיה מקום לבחורים ללמוד תורה, שכל אחד יהיה לו חלק בתורה,

כל היום, ונזכה ונחיה ונראה.

בבא קמא דף יג.

• למדנו היום כמה פעמים את התירוץ 'תנא והדר מפרש', קודם לומדים ואחרי זה כבר יבינו, רבינו אומר שהרכה אנשים עזבו את לימוד התורה, כי מיד בהתחלה רצו להבין הכל, קודם כל צריך להתיישב ללמוד, איך שמבינים, אם מבינים, ובסוף 'במילא יבין'.

שכל אחד ישב עם חבילת ספרים ויתחיל ללמוד, וילמד את ספרי רבינו ותיקוני זוהר.

• מישהו שואל אותי אם כל היום רק אומרים גמרא בישיבה, ואני אומר לעצמי הלוואי וזה היה ככה, כמה הבחורים כבר לומדים... מסתובבים כל הזמן עם עסקנות, הבעלי בתים בקהילה אחרי יום עבודה, כבר לומדים יותר מהבחור המתמיד ביותר, בחור למד ח"י פרקים משניות, ואמר את היום תהלים, וחושב שכבר למד כל היום, הלוואי שתלמדו

***

מעמד קביעת מזווה לבית ההחלמה 'ילד שעשועים' בקרית ברסלב ליברטי נ"י.

יחד עם שבע ברכות למחותנים ברזון – אפעל

- הלכתי היום עם הבחורים לטייל קצת בקריה, ואמרתי להם שאני כבר רואה כאן בעיני את הרחובות מלאים באלפי יהודים עם שטריימל ובגדי שבת, יהיה כאן ישוב יהודי יפה עם חסידי ברסלב, אנשים מוזרים שמדברים אל השי"ת, ועם הדבר המוזר שמדברים יפה לנשים, בעז"ה יהיה כאן מקום יפה מאוד.
- כשפתחתי את הישיבה, היה מאוד מאוד קשה, אני לא רוצה להגיד את כל המילים הקשות, שזה לא יפחיד, אבל היה מאוד קשה, ורק המחותן ר' אייזיק היה היחיד שעלה כל יום לחזק אותי, היינו צריכים לבנות את הישיבה בשקט, זה היה סוד, אף אחד ברחוב לא ידע ששכרנו את הישיבה, הכניסו את כל חומרי הבנין מאחורה.
- אחד השכנים עלה אלי, ואמר לי, ששמע שלקחנו את המבנה בסקילמאן, ואם יראו שאנחנו בונים כאן, יבואו כל דיירי הרחוב להפגין, והם לא יתנו לזה יד, השכן לא ידע שהישיבה נמצאת כבר בשיא בנייתה, כי כל הפועלים של שבתי ישנו בישיבה ולא יצאו משם, לא היה להם לא מים ולא חשמל, והסתדרו שם לבד, אחרי שהבנין כבר היה מוכן, וראו שיש שם בחורים עם ציצית מצמר, נרגעו השכנים.
- המחותן ר' אייזיק היה שותף בבניית הישיבה, ואחרי זה בתלמוד תורה, וכשהגיע לבנות את הבית פייגא, לא הסכמתי לזה, כי כבר לא היה כח גם לזה, והלכו למוהרא"ש, ומוהרא"ש אמר להם, מה אתם רוצים מהאברך אתם רואים כמה קשה זה התלמוד תורה, מה אתם רוצים ממנו, ואני שמחתי לשמוע, אבל ו'יהי היום' ומוהרא"ש מתקשר שצריך לפתוח בית פייגא.
- הכל קשה עד שמוהרא"ש אומר, ברגע שמוהרא"ש אמר, אין קשיים ואין ספקות, ואמרתי למוהרא"ש שאני לא יודע מה יהיה ואיך לעשות, ומאוד הרגיע אותי, והיה אז הצעה על מנהלת מסויימת, ומוהרא"ש אמר שלא צריכים שום מנהלת, לוקחים אשה שתשב קצת עם הבנות, תלמד אותם עברי, וקצת כתיבה, ותספר להם שיש בורא עולם.
- ואז הגיע המחותן עם פרויקט של החתונות בישיבה, אני כבר לא סופר את החתונות, כל כך הרבה מחותנים חייבים להם, קיבלתי לאחרונה טלפון מאחד מבני משפחתי, שמישהו מבני המשפחה אירס את הילד שלו, וביקשו לעזור לו כלכלית, הוא צריך לקנות לכלה צמיד, שעולה אלפיים דולר ואין מאיפה לשלם, ואני אומר לעצמי רבש"ע, זה כל כך מפחיד, עוד לא מדברים על הוצאות חתונה,

יכולים לשלם הוצאות החתונה.

גם מי שהצליח לשים כסף בצד, כמה כסף כבר אפשר לשים בצד, אולי בקושי כסף לחצי מהוצאות החתונה, אני לא מדבר על העשירים, הם אלו שגורמים את כל ההוצאות האלו, כי מה שהם עושים אחרים צריכים להעתיק, כשאני התחתנתי לא היה דבר כזה 'זמר' בחתונות, אצל אף אחד מהחברים שלי לא היה זמר, ואז הגיע איזה עשיר והנהיג את זה וכולם צריכים להעתיק את זה, אני לא מדבר כעת לא מעשירים ולא מכלי קודש, אלא מאברך בעל הבית שלא רוצה להיות מבוייש, ולא רוצה להיות שנוור, הוא רוצה לחתן בכבוד, ואין לו דרך לחתן אם לא שישחטו אותו ירחם השם.

ב"ה כאן בהיכל הקודש אפשר לחתן מבלי שיעשו קמפיין גיוס בשבילו, אני עכשיו בהכנות לחתונה של הבן שלי בעז"ה, ואני רושם כל דולר של הוצאות, כי אברכים אומרים לי שאני עושה להם חשבון לפי ההוצאות של פעם, לפי מה שהיה לפני חמש שנים, לכן אני רושם את כל ההוצאות מחדש, אחד המחותנים אמר לי שכל ההוצאות עלו לו יחד תשע אלף דולר, והשני אמר שלא הגיע להוצאה כזאת גדולה, אבל הסטרוקס עולה הרבה כסף... מדובר ב400 דולר ועשו מזה עסק גדול...

והכל נובע כי לא יודעים מה זה חתונה, והאמת היא שחתן וכלה מתחתנים כי כך ציוה השי"ת כדי להמשיך את המשך הדורות, להמשיך את שרשרת אבותיהם, ולהודיע לדורות הבאים שיש הקב"ה בעולם, ושידעו שיש שבת קודש, ויש ימים טובים.

ד' יעזור שיצא מהזיווג הזה דורות ישרים ומבורכים, ותמשיכו לשמוע לדיבורים המוזרים האלו, שיש לדבר יפה בבית, הבעל ידבר יפה לאשתו, והאשה תדבר יפה לבעל.

ר' נתן אמר פעם, שהוא יודע שהוא הולך לדבר משהו שאף בעל דרשן לא אומר, ואעפ"כ הוא

אלא על המתנה הראשונה לכלה, והוא אומר לי שהוא לא יכול לעשות את מה שעושים אצלינו, כי הילדים שלו לא חונכו ככה, ואם לא יתנו להם מתנות...

ב"ה שכאן בקריה עושים את ה'בר מצוה' בבית, המלמדים מדברים כל השנה לילדים מה זה בר מצוה, מה זה אבא ומה זה אמא, המחנכות עושות ליצנות מכל המתנות, מסבירים שאין שום חשיבות במתנות ובבגדים, כי אם בדברים רוחניים.

ר' אייזיק נכנס לפרוייקט, ור' משה אריה היה הראשון שקפץ וחיתן בישיבה, לר' משה אריה עצמו לא מעניין איפה החתונה, המסירות נפש היתה של אשתו, שהסכימה להיקרא שוטה העיר.

וכעת לקח על עצמו ר' אייזיק ובני ביתו את ניהול בית ההחלמה, אחד מהפרוייקטים של ר' יואל הכהן, ר' יואל נוהג כל הזמן להוסיף עוד משהו ועוד משהו, בעז"ה נעשה יום אחד 'יום פתוח' שיבואו לבקר את בית ההחלמה, הבעלים ישמרו על הילדים, והנשים יבואו לבדוק את זה.

בעז"ה זה לא יהיה מקום להכנסה, אלא מקום לנוח, אנשים אחרי שמחה, יוכלו להתאושש ולצבור כוחות, יקחו כאן ממש שכר מינימום, לאברכים אין כמה מאות דולר לשלם ללילה, כאן יבקשו רק הוצאות מינימליות של 20-40 דולר ללילה.

ב"ה אני זוכה לחתן עכשיו ילד רביעי, ואני לא צריך להגיע לטובות של אף אחד, חז"ל אומרים כיון שנצרך אדם לבריות נשתנו פניו ככרום, אנשים מבקשים שיעשו להם קמפיין גיוס כספים בבתי כנסת, ושיעשו את זה בלי ידיעתם, כי הם מתביישים, אני לא מדבר על אברכי כולל, כי אברך כולל זכאי לזה שיעזרו לו לחתן את ילדיו, כי כך הולך העולם, האברך בחר ללמוד תורה, וכל מי שרוצה חלק בתורתו יבוא לעזור לו, אני מדבר כעת על אברכים שעובדים קשה לפרנסתם, ולא

שהוא שומע כל שבוע את השיעור, והוא כבר מחכה שיתחילו לדבר מה'ענין של רבינו' [דעם רעבינ'ס זאך], כל שבוע אתה אומר לדבר יפה לאשה, ולא מדבר מהענין של רבינו, אני יודע שאתה יודע את ספרי רבינו, ואני יודע שאתה לומד את זה, למה אתה לא מפרגן את זה לאחרים.

אני מברך אותך ר' יואל שיהיה לך כל טוב, וכל טוב הכוונה שתקפוץ מפרוייקט אחד לפרוייקט נוסף, כי אנחנו חיים כאן רק כמה שנים בודדות והולכים וחוזרים להקב"ה, ראיתי מסבא שלך ר' יודל שיום אחד הוא חזר הביתה ואמר לאשתו, שהוא הולך לקנות קעמפ לילדים, כי הרה"ק מסאטמאר אמר לו שחייבים קעמפ, והיא שואלת אותו איך אתה רוצה לקנות להם קעמפ, הרי אין לנו כסף לקנות שתי חלות לשבת, הוא ענה, נכון שאין לי להוצאות שבת, אבל אם הרבי אמר לי שהוא צריך קעמפ, אני יחרוש בעשר אצבעותי ואני יביא לו קעמפ, והחידוש היה שאף אחד לא ידע מזה, ואף אחד לא אמר לו תודה, אבל הוא ידע דבר אחד, שהרבי אמר לו שהוא רוצה ככה, ולכן הוא יעשה את זה.

ככה סבא שלו עשה בתלמוד תורה הראשון, הרה"ק מסאטמאר אמר לו שצריך לפתוח תלמוד תורה, ושאל איפה לעשות, ענה לו הרבי תתחיל אצלך בבית, הבתים של פעם היה סך הכל שני חדרים, חדר לפנים מחדר, ואשתו היתה צריכה להיות בחדר הפנימי מבלי אפשרות לצאת, והוא ישב בחדר הקדמי עם שש ילדים, והוא אמר לרבי שאין לו גמרא, הרבי נתן לו את הגמרא שלו, שהיה לו בירושה מאביו הקדושת יום טוב, ושיתחיל ללמד את בני ישראל, וככה לימד עם גמרא אחת את כל הילדים, הרבי אמר לו, תבוא אלי בסוף השבוע ואני אתן לך משכורת, וככה היה בשבוע הראשון ובשבוע השני, ובשבוע השלישי אמר לו הרבי אין לי פרוטה להוצאות השבת, היום מסתכלים שיש מוסדות ענקיים...

יגיד את זה, ואמר: אני רוצה שתדעו שיבוא יום ותשכבו עם הרגליים לכיון הדלת [יום המיתה], לבעל דרשן יותר קל להסביר תורות, למה אברהם אבינו הכין דווקא ג' לשונות של חרדל, ובשלמא אם היה עונה שאברהם אבינו רצה להכניס את הענין של לשון, לדבר אל השי"ת, אז לפחות השומעים נשארו עם משהו ביד, אבל מה יעשה השומע מהדרשן את הפשט בפסוק ואין לו מזה כלום, רבינו מדבר בליקוטי מוהר"ן מהדרשנים שמדברים ומדברים ולא יוצאים מזה כלום.

אני אומר אותו דבר, אני יגיד משהו שלא תשמעו מאף בעל דרשן, כי זה ממש מוזר להגיד שצריך לדבר יפה לאשה, אבל אני כן יגיד את זה, הבעל דרשן לא יכול להגיד את זה, כי הוא בעצמו לא מבין למה צריך לדבר יפה, אבל אצל רבינו שלום בית היה עיקר שבעיקרים.

מוהרא"ש סיפר על הגאון ר' שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל, הוא היה צדיק גדול, זה המציאות, אי אפשר לחלוק על זה, הוא עשה את הספר שמירת שבת כהלכתה, ובעת שנפטרה הרבנית שלו, אמר בלוייה בהספד: ככל לוייה המנהג לפייס ולבקש מחילה, אבל כאן הרבש"ע עדות שאני לא צריכה לבקש מחילה, כי אף פעם לא פגעתי בה, וכולם געו בבכי, ורואים מזה שצדיקים יודעים שיש לדבר יפה בבית.

סיפרו לר' נתן שכל העיר רועש על איזה אברך שלא מדבר בכלל, אמר ר' נתן שלא זה מה שהיה רצון רבינו, רבינו רצה שידברו בבית, ולא יהיו כעץ ואבן, אבל שידברו יפה, לדבר ברכות, צריך לדעת שלאשה לוקח יותר זמן להתלבש, אין מה לזרו אותה, לא להגיד מילה, לא צועקים נו... מוציאים את המשניות מהכיס ואומרים עוד פרק, עד שהיא מוכנה.

ראיתי פעם אברך אורח שעלה לישיבה, נתתי לו שלום עליכם, ככה צריך לעשות, לכל אורח נותנים שלום עליכם, והוא אומר לי

הנשים כבר רוצות להתחיל לעבוד, לא טוב לשבת כל היום בבית, מזל טוב מזל טוב, למחותנים ולכולם.

• וככה הנכד שלו ממשיך ועושה במסירות נפש, הוא בנה את הקריה, ואת המאפיית מצות, הגיע הזמן לפתוח כבר את המאפייה,

***